ZORGPLAN IKC Nova

Christelijk onderwijs

Christelijke speciaal basisonderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1 Visie en Missie **3**

Hoofstuk 2 Passend onderwijs **5**

Hoofdstuk 3 Het handelings- en opbrengstgerichte kader **6**

Hoofdstuk 4 Zicht op ontwikkeling **8**

Hoofdstuk 5 Onze zorgcyclus **13**

Hoofdstuk 6 Zicht op de sociaal emotionele ontwikkeling **16**

Hoofdstuk 7 In- en uitstroom van leerlingen **18**

Hoofdstuk 8 Externe partners **21**

Inleiding

Het is wettelijk verplicht om een zorgplan te hebben over de leerlingenzorg. In dit plan staat beschreven hoe de leerlingenzorg op IKC Nova geregeld is en hoe we hiermee verder gaan in de toekomst. Met 'zorg' wordt het onderwijs op didactisch en pedagogisch gebied aan alle leerlingen bedoeld. Dit school specifieke zorgplan geeft aan leerkrachten, ouders en de inspectie uitleg over hoe wij op onze school invulling geven aan de zorg.
Onze school ligt in het hart van Ommoord en vormt samen met KindeRdam IKC Nova. De school heeft een afdeling regulier onderwijs en een afdeling speciaal basisonderwijs. Onze school, IKC Nova, is een Christelijke basisschool en is een onderdeel van Kind en Onderwijs Rotterdam.
Onze leerlingen wonen meestal in de directe omgeving van de school. Een aantal leerling op het SBO komen ook van buiten de wijk Ommoord. Het leerlingaantal neemt toe, wij zijn een groeiende school met 8 groepen regulier onderwijs. 8 groepen speciaal basisonderwijs en een Varia kleutergroep. Deze Varia kleutergroep is een Pilot met PPO. Het is een kleinschalige kleutergroep voor kleuters waarvan de uitstroombestemming, regulier of SBO, nog niet duidelijk is. Wel zijn er 4 plaatsen in deze groep voor kinderen met een TLV.

Hoofdstuk 1 Visie en Missie

Uitgaande van de missie en visie zoals deze geformuleerd is in het schoolplan:

Missie:
Op IKC Nova voelt iedere leerling zich veilig, geborgen en geaccepteerd. Wij staan voor een positief en veilig schoolklimaat, gericht op de talenten en mogelijkheden van leerlingen in een uitdagende leeromgeving. Dit doen wij vanuit de Christelijke identiteit. De ouder is daarbij onze partner. Vanuit de kernwaarde: 'liefde voor kinderen', willen wij dat kinderen op onze school 'schitterend hun toekomst tegemoet gaan'. Wij staan open voor kinderen en ouders met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden. Vanuit onze Christelijke identiteit proberen we verbinding te leggen met andere tradities, zoeken naar overeenkomsten en waarderen verschillen. We gaan er van uit dat iedereen die bij onze school betrokken is, onze levensbeschouwing respecteert.

Visie:
Met dagprogramma's van 7:00-18:30 voor kinderen van 2-13 jaar bieden we kinderen unieke kansen om zich te ontwikkelen tot stralende jonge mensen. De schoolverlater die zelfverzekerd aan zijn/haar volgende levensfase begint is ons hoogste doel.
Om dat doel te bereiken optimaliseren we de samenwerking tussen school, kinderopvang en thuis. Samen zijn we het Kindcentrum.
In activiteiten wordt daar waar mogelijk samen opgetrokken. Zo genieten we gezamenlijk van het glunderende gezicht van uw kind bij ieder nieuw succes en we benutten elkaars deskundigheid.
We hebben een eenduidige aanpak in leermethodiek en rapportage. We communiceren vanuit één organisatie, makkelijk voor zowel kind en ouders. Met een breed programma op het gebied van sport en wetenschap & technologie dagen we iedereen uit op zoek te gaan naar de eigen kwaliteiten en ontwikkelkansen.

De vrijgekomen energie laat ons schitteren, straal met ons mee!

Visie op zorg
In de begeleiding van het kind naar de volwassenheid staat het uitgangspunt dat ieder kind uniek is centraal. Wij vinden dat we zorg moeten bieden aan alle kinderen. Elk kind heeft van tijd tot tijd hulp nodig om tot betere prestaties te komen. Deze hulp, afgestemd op het individuele kind, is voornamelijk in de klas aanwezig door middel van de begeleiding en extra aandacht van de groepsleerkracht. Sommige kinderen hebben echter extra zorg nodig omdat zij op bepaalde leeronderdelen achterblijven of (tijdelijke) problemen ondervinden in hun gedrag. Wanneer extra zorg nodig is, gaat dit altijd in overleg met de Intern Begeleider van de school. Onze zorg is niet alleen gericht op de cognitieve prestaties maar ook op het sociaal-emotioneel welbevinden van onze leerlingen.. Ook de omgeving van het kind en het gezin waarin het opgroeit, is telkens anders. Alleen wanneer leerlingen lekker in hun vel zitten kunnen ze tot leren komen Om ervoor te zorgen dat onze school een fijne plek is voor al onze leerlingen hebben we een aantal regels en gedragsverwachtingen geformuleerd. Zo waarborgen we dat de school een veilige plek is. Voor verdere informatie over onze gedragsverwachting verwijzen we u naar ons gedragsprotocol. Het kan echter ook voorkomen dat, ondanks alle extra zorg, wij als school niet de hulp kunnen bieden die de leerling nodig heeft. Dan gaan wij (in goed overleg met ouders en experts) op zoek naar een passende onderwijsplek. Door een goede samenwerking tussen de school en de opvoeders worden de mogelijkheden van het kind optimaal benut.

Hoofdstuk 2 Passend Onderwijs

Passend Onderwijs betekent dat iedere leerling onderwijs krijgt dat het beste bij zijn of haar talenten en beperkingen past, dit beschrijven wij als specifieke onderwijsbehoeften. Binnen passend onderwijs staat de leerling centraal en wordt het onderwijsaanbod zoveel mogelijk op hem of haar afgestemd. Dit betekent niet dat er voor iedere leerling een eigen onderwijsprogramma wordt afgestemd. Wel betekent dit dat IKC Nova voor de taak is gesteld om gedifferentieerd onderwijs te organiseren dat recht doet aan de verschillen van iedere leerling, maar dat ook uitvoerbaar is binnen een groepssetting. Binnen de groep wordt gewerkt met drie verschillende niveaus: verrijkt, basis en intensief. Bij de indeling hiervan wordt (volgens de richtlijnen van OPO) de middenmoot didactisch vertrekpunt, omdat de leerkracht daardoor het grootste deel van de groep bedient. Rondom deze middenmoot bevindt zich aan de ene zijde een groep leerlingen die ondersteuning nodig heeft en aan de andere zijde een groep leerlingen die verrijking nodig heeft.
De leerkracht en de Interne Begeleider kijken samen naar de verschillende aspecten van het kind, denkend aan: cognitieve ontwikkeling, zelfbeeld, motivatie, sociale emotionele aspecten en de thuissituatie van het kind. Op basis hiervan worden de ondersteuningsbehoeften van een kind vastgesteld. Indien nodig wordt hiervoor overlegd met externe instanties. Tevens wordt er, indien nodig, samen met deze instanties, naar de mogelijkheden op school gekeken.
Ook de leerlingen met een stoornis, ziekte of handicap moeten naar school. Zij kunnen extra hulp krijgen op een reguliere school, een school voor speciaal basisonderwijs of op een school voor speciaal onderwijs. Om te garanderen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past, is per 1 augustus 2014 de wet Passend Onderwijs van kracht. Scholen en besturen zijn verplicht te zorgen voor een passende onderwijsplek en passend onderwijs voor elke leerling. Als een school geen passende plek kan bieden op de eigen school, heeft een school zorgplicht. Samen met ouders en eventueel PPO, zoekt de school naar een beter passende onderwijsplek.

Essentieel uitgangspunt binnen onze zorgstructuur:
De school heeft als hoofdtaak te zorgen voor het welzijn van het kind en goed onderwijs.
Daarom werken en denken we vanuit de vraag:
”Wat heeft dit kind met deze thuissituatie en in deze leersituatie van mij als leerkracht nodig.”
Dit document geeft richting en sturing voor een systematische aanpak. De essentie blijft het kind en niet de aanpak. Ieder kind is uniek.

Voor meer informatie over Passend Onderwijs zie: www.pporotterdam.nl

Iedere school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel (SOP) te maken. Dit profiel beschrijft welke onderwijsondersteuning de school wel en niet kan bieden. Als ouder(s)/verzorger(s) vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ze via het ondersteuningsprofiel alvast een beeld krijgen van wat een school kan bieden.
Ons SOP is te vinden in onze schoolgids. Voor het speciaal basisonderwijs is dit: https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/rotterdam/11995/ikc-nova-voor-protestants-christelijk-speciaal-basisonderwijs-sbo/
Voor het reguliere onderwijs is dit: https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/rotterdam/11996/ikc-nova-voor-protestants-christelijk-basisonderwijs/

Hoofdstuk 3 Het handelings- en opbrengstgericht kader

Het is ons doel om preventief zorg te bieden aan die leerlingen die dat nodig hebben. Dit vormt het kader van onze leerlingenzorg.
Stellen van doelen:
Wij stellen hoge maar realistische doelen. Op school werken wij op de OPO manier van Focus PO en worden er doelen geformuleerd op school- , groep- en leerlingniveau. Mochten leerlingen tijdens methode-gebonden toetsen opvallende sprongen maken dan wordt dit besproken met de interne begeleider en wordt er gekeken naar wat voor aanpassingen er gedaan worden in de aanpak.
De schooldoelen worden per schooljaar opnieuw geformuleerd op basis van de evaluatie van het vorige schooljaar. Aan de hand van onze schooldoelen worden de onderwijsplannen door de leerkrachten en de interne begeleider samengesteld.

Onderwijsplannen
Schoolbreed werken wij met onderwijsplannen. Hierin staat per vakgebied de schoolambitie aangegeven en hoe wij hier werken.

1. Wij redeneren van eind naar begin, d.w.z. onze gewenste uitstroom is het uitgangspunt en bepalend voor de onderwijsbehoeften en het onderwijsprogramma.
2. Wij redeneren van school > groep > leerling, d.w.z. het onderwijsprogramma heeft tot doel alle leerlingen te bedienen. Leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften worden individueel benaderd.
3. Wij nemen de middenmoot als vertrekpunt, d.w.z. dat de middenmoot de kern vormt van eventuele aanpassing van het onderwijsaanbod.
4. Wij kijken naar overeenkomsten in onderwijsbehoeften, d.w.z. we zien leren als een groepsproces waar we van elkaar leren en elkaar stimuleren.
5. Wij werken eerst convergent dan divergent, d.w.z. als groep wordt er aan een set doelen gewerkt met een verschillende aanpak: basis, verdiept en intensief. Individuele leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften krijgen een meer divergent aanbod.
6. Wij letten op de respons op instructie, d.w.z. op deze manier weten we of ons onderwijsaanbod passend is geweest: betrokkenheid van de leerlingen, leerlingen laten vaardigheidsgroei zien en er is sprake van leerdoelbeheersing.

De onderwijsplannen zijn leidend bij het handelen in de groep.

Didactische aanpak
Op school werken wij middels EDI: Het Expliciete Directe Instructiemodel (EDI).
Het **EDI-model** -is een bewezen aanpak om de leseffectiviteit te verhogen en te zorgen voor succeservaringen en betere leerprestaties bij alle leerlingen. De leerkracht controleert gedurende alle lesfasen steeds of alle leerlingen het begrijpen.

In combinatie met het EDI-model werken wij met drie instructiegroepen: verrijking, basis (middenmoot) en intensief. De verrijkingsgroep kan met een verkorte instructie aan de slag, de basis groep krijgt de basisinstructie, de intensieve groep krijgt bovenop de basisinstructie nog verlengde instructie.

Ontwikkelingsvoorsprong
Op onze school hebben wij ook oog voor de leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. Onder dit kopje scharen wij ook de hoog-intelligente kinderen. Deze kinderen scoren zoveel mogelijk in het A I segment. Zo vroeg mogelijk compacten en verdiepen van de lesstof geeft de beste kansen op een positief resultaat. Op IKC Nova zijn wij geen voorstander van versnellen. Hierom zullen wij eerder kiezen voor de optie verbreding en uitdaging. Hiervoor hebben wij een aantal materialen in huis.

We signaleren deze kinderen door observaties en toetsen. De leerkracht bepaalt het didactisch niveau van de leerling door bijvoorbeeld doortoetsing, of eindtoets als begintoets.
Na het bepalen van het niveau:

- De reguliere leerstof wordt aangepast
- Indikken leerstof, compact maken. (onderdelen overslaan, van toets naar toets)
- Er wordt tijd vrij gemaakt voor extra leerstof
- Deelname aan de plusklas

Motorische ontwikkeling
Vanaf de start van groep 1 houden wij onze leerlingen goed in de gaten t.a.v. de motorische ontwikkeling. De motorische ontwikkeling heeft een belangrijke invloed op de totale ontwikkeling van het kind. Te weinig motorisch ontdekken kan leiden tot problemen in de taalontwikkeling. Door het bewegen leert de leerling zijn lichaam kennen en van daaruit de omgeving. Onze kinderen worden gescreend door onze motorische remedial teacher en wanneer hier bijzonderheden uit voort komen dan zal deze leerlingen een extra aanbod krijgen in de motorische ontwikkeling. Dit kan bij de MRT leerkracht en indien nodig zal deze leerling worden doorverwezen naar de cesartherapeut, die ook bij ons op school werkt.

Logopedische screening bij de kleuters
Op school vindt een logopedische screening plaats door de leerkrachten van groep 1/2. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de screeningslijsten vanuit PPO Rotterdam. De leerkrachten kunnen het advies geven om logopedie te volgen of tot logopedisch onderzoek. Na het gesprek met ouders gaat er een brief mee vanuit school met daarop de signalen die het verwijzen naar een logopediste onderbouwen.

Koers VO
Het samenwerkingsverband voor het voortgezet onderwijs is Koers VO. Eind groep 7 wordt vastgesteld met de uit Koers VO gestelde criteria of een leerling in aanmerking komt voor Zorgleerling in Beeld (ZIB). Dit betreft leerlingen met een leerachterstand van > 25% op minstens 2 vakgebieden waarbij in ieder geval begrijpend lezen en/of rekenen en wiskunde valt. Onderzoekstraject “De zorgleerling in beeld” richt zich op leerlingen in het basisonderwijs die mogelijk in aanmerking komen voor praktijkonderwijs of vmbo met leerwegondersteuning (LWOO). Er wordt onderzoek gedaan naar leerniveau, IQ en sociaal-emotionele ontwikkeling d.m.v. afname van o.a. Viseon op school. Op basis van deze gegevens beslist de regionale verwijzingscommissie (RVC) of de leerling voldoet aan de landelijke criteria voor praktijkonderwijs of vmbo met LWOO. De leerling krijgt dan een zogenaamde RVC-beschikking. De leerlingen die niet via ZIB richting het VO gaan, krijgen een voorlopig advies en in februari van groep 8 het definitieve advies

Hoofdstuk 4 Zicht op ontwikkeling

Basiskwaliteit
De school verzamelt vanaf binnenkomst met behulp van een leerlingvolgsysteem systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Bij de kleuters gebeurt dit met het gestandaardiseerde observatie-instrument KIJK. Dit maakt het mogelijk om vroegtijdig te signaleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Vanaf groep 3 wordt er gebruik gemaakt van valide toetsgegevens die tevens een indicatie geven van de bereikte referentieniveaus en de toetsen van het LVS. Op deze manier volgen we de kinderen gedurende hun schoolloopbaan.
Leraren vergelijken deze informatie met de verwachte ontwikkeling. Deze vergelijking maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Tevens wordt er bekeken welke kinderen in aanmerking komen voor de basisinstructie, een intensieve instructie of verdieping nodig hebben. Ook wordt er bepaald, welke cruciale leerdoelen nog niet beheerst worden en welke didactische en pedagogische onderwijsbehoeften een kind heeft.

Vanaf groep 1 t/m 8 worden bovenstaande gegevens geanalyseerd tijdens groepsbesprekingen die de leerkracht heeft met de intern begeleider. Dit gebeurt in een cyclisch proces van analyseren:

- doelen stellen
- passend onderwijs bieden (zowel aan leerlingen die achterstanden hebben als aan leerlingen die specifieke talenten hebben)
- het evalueren en bijstellen van doelen en het onderwijsaanbod. Elk half jaar houden we een schoolbespreking om de opbrengsten schoolbreed te evalueren en te analyseren op school-, groeps- en individueel niveau.

IKC Nova afdeling SBO verzamelt vanaf binnenkomst, met behulp van een leerling- en onderwijsvolg systeem, systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van alle leerlingen. Met deze informatie en met de bevorderende en belemmerende factoren wordt voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

Leerlingen met Specifieke Onderwijsbehoeften en zorgleerlingen
Op de afdeling regulier van IKC Nova hebben niet alle leerlingen hebben een specifieke onderwijsbehoefte. Wanneer deze specifieke onderwijsbehoefte er wel is zal er, indien noodzakelijk, een ontwikkelingsperspectief (OPP) worden opgesteld, waarin ook het didactisch handelen wordt omschreven. Dit plan kan gericht zijn op het vergroten van de didactische vaardigheden, maar ook op het versterken van de sociaal-emotionele ontwikkeling.
In ons SOP staat beschreven welke zorg wij kunnen bieden en welke zorgen buiten onze grens liggen.

Het didactisch handelen binnen de afdeling regulier wordt beschreven in de volgende niveaus van hulp:

- Niveau 0 - Deze leerlingen functioneren binnen hun eigen groep. Zij krijgen extra begeleiding binnen de groep door de eigen leerkracht en vallen over het algemeen in het basisarrangement.
- Niveau 1 - Eigen begeleiding door de leerkracht met behulp van intensief of verrijkt arrangement in het groepsplan.
- Niveau 2 - Interne begeleiding op school, vaak met externe hulp, of aanpassingen in het curriculum. (OPP)
- Niveau 3 - Opschalen in samenwerking met de schoolcontactpersoon (tijdspad bepaald i.s.m. PPO

Binnen onze afdeling SBO, hebben alle leerlingen met een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV, voorheen PCL beschikking) specifieke onderwijsbehoeften. Binnen het SBO wordt voor al deze leerlingen planmatige zorg geboden. Elke leerling volgt onderwijs volgens een eigen leerlijn. Deze wordt uitgewerkt in het ontwikkelingsperspectief (OPP). Dit onderwijsaanbod is gericht op de verschillen binnen de leerling populatie. Waar nodig kan er vanuit een veelheid aan materiaal aangevuld worden wanneer een methode niet volledig aansluit. De streefdoelen zijn de Kerndoelen voor Primair onderwijs en de referentieniveaus taal en rekenen. Hierin worden de tussendoelen en verwachte leerrendementen vastgesteld, gebaseerd op het verwachte uitstroom perspectief.

In het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) staat beschreven welke ondersteuning IKC Nova afdeling SBO kan bieden naast de minimale basisondersteuning en hoe deze ondersteuning is georganiseerd.
Wanneer spreken wij van zorgleerlingen:

- Als de sociaal-emotionele ontwikkeling (gedrag, welbevinden, werkhouding en dergelijke) vraagt om specifieke aandacht en begeleiding. Het basisarrangement is voor deze leerling niet voldoende.
- Als de didactische ontwikkeling niet conform het ontwikkelingsperspectief verloopt. Dit is niet alleen het geval als de leerling minder goed scoort dan van tevoren verwacht, maar kan ook het geval zijn als de leerling juist beter scoort dan van tevoren 'voorspeld'.
- Als de thuissituatie van de leerling om extra aandacht en zorg vraagt.
- Als de gezondheid of andere medische zaken betreffende de leerling, om extra aandacht en zorg vragen.

Indien noodzakelijk zal een individueel handelingsplan worden gemaakt. Dit plan kan gericht zijn op het vergroten van de didactische vaardigheden, maar ook op het versterken van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Het ontwikkelingsperspectief (OPP)

<u>Afdeling regulier</u>
In het OPP wordt aangegeven wat wij als school de leerling bieden, zodat de leerling zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Als basis voor het aanbod gebruiken wij de toetsresultaten van de leerling. Aan de hand van deze toetsresultaten en de ontwikkeling, uitgedrukt in vaardigheidsgroei, kan worden vastgesteld welke vaardigheidsgroei gepland kan worden voor de periode dat het kind op school zit. De vaardigheidsgroei wordt gepland voor de vakgebieden begrijpend lezen, rekenen/wiskunde, spelling en technisch lezen waarbij ook een gepland uitstroomniveau wordt vastgesteld. Het verwachte uitstroomniveau is het einddoel. We maken hierbij gebruik van leerroute 1, 2 en 3, voor de vakken begrijpend lezen, rekenen en spelling.
Omdat leerlingen in de groepen 1 t/m 5 nog een grillige ontwikkeling kunnen laten zien en we aan het eind van groep 5 voldoende gegevens hebben verzameld om een uitstroomniveau definitief te voorspellen, hebben we besloten, er naar te streven pas vanaf groep 6 een OPP op te stellen. Voor die tijd houden we deze leerlingen zoveel mogelijk bij het reguliere aanbod in de groep, veelal in het intensieve arrangement. Leerlingen die al eerder laten blijken niet van het onderwijsaanbod te profiteren (bijvoorbeeld door te weinig vaardigheidsgroei), of een arrangement bij het Samenwerkingsverband nodig hebben, kunnen al eerder een OPP krijgen.
Op IKC Nova worden de doelen in het OPP zo ambitieus mogelijk opgesteld. Als een leerling op de laatste twee toets momenten, op een bepaald vakgebied, duidelijk lager of hoger heeft gepresteerd, zullen we het OPP kritisch bekijken. In overleg met de intern begeleider en ouders, wordt vervolgens bepaald of de doelen moeten worden bijgesteld.

In het ontwikkelingsperspectief is opgenomen:

- Het verwachte leerrendement
- Het eindniveau van de leerling dat verwacht/ nagestreefd wordt
- De omschrijving van wat de school met de mogelijkheden en beperkingen van de leerling wil bereiken
- De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerlingen voor een bepaalde, langere periode

Afdeling SBO:

Bij plaatsing van een leerling op IKC Nova afdeling SBO stellen we een ontwikkelingsperspectief op, op grond van onder andere de bevorderende en belemmerende factoren van de kinderen. De informatie die we van de vorige school en het samenwerkingsverband hebben gekregen, krijgt een plek in dit ontwikkelingsperspectief. Dit is didactische informatie, maar ook bijvoorbeeld informatie over de sociale achtergrond, de medische achtergrond en de thuissituatie van de leerling. In samenspraak met de leerkracht van de leerling stelt de interne begeleider, binnen 6 weken na binnenkomst, het ontwikkelingsperspectief op. Indien nodig zal er ook een specialist uit een kwaliteitsgroep bij worden betrokken. Vervolgens worden er per half jaar tussendoelen gesteld. Het ontwikkelingsperspectief wordt twee keer per jaar met ouders besproken, na elke CITO-periode zodat het document ook voor ouders betekenis krijgt. Bij aanvang van het schooljaar is er dus een startgesprek met ouders, halverwege het schooljaar een gesprek naar aanleiding van het rapport, de CITO-uitslagen en het OPP en aan het einde van het jaar een eindgesprek n.a.v. het OPP. Ouders tekenen het OPP ter kennisneming. In het OPP wordt aangegeven wat wij als school de leerling bieden, zodat de leerling zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Als basis voor het aanbod gebruiken wij de toetsresultaten van de leerling. Aan de hand van deze toetsresultaten en de ontwikkeling uitgedrukt in vaardigheidsgroei kan worden vastgesteld welke vaardigheidsgroei gepland kan worden voor de periode dat het kind op school zit. De vaardigheidsgroei wordt gepland voor de vakgebieden begrijpend lezen, rekenen/wiskunde, spelling en technisch lezen waarbij ook een gepland uitstroomniveau wordt vastgesteld. Het verwachtte uitstroomniveau is het einddoel.

Omdat leerlingen in de groepen 3, 4, en 5 nog een grillige ontwikkeling kunnen laten zien en we vaak aan het eind van groep 5 pas voldoende gegevens hebben verzameld om een uitstroomverwachting te voorspellen, hebben we besloten om bij een didactische leeftijd (DL) van 25 een voorlopige uitstroomverwachting te bepalen en een definitieve uitstroomverwachting bij een DL van 35. De school maakt daarmee inzichtelijk aan betrokkenen welke doelen op lange, middellange en korte termijn voor deze leerlijn worden nagestreefd. Het onderwijs wordt op deze manier planmatig ingezet.

Daarbij staan 3 punten centraal:

- De school stelt bij plaatsing voor elke leerling een realistisch ontwikkelingsperspectief vast.
- De school leidt tussendoelen af van het ontwikkelingsperspectief waarmee de vorderingen van de leerlingen gevolgd kunnen worden.
- De school volgt of de leerling zich ontwikkelt volgens het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan keuzes in het onderwijsaanbod.

Op IKC Nova afdeling SBO, zijn er per uitstroomverwachting en per vakgebied 3 leerroutes beschreven:

- Leerroute 1: een uitstroom naar minimaal VMBO Theoretische leerweg.
  We streven hierbij naar een leerrendement >90%.
- Leerroute 2: een uitstroom naar VMBO Basisberoepsgerichte leerweg/ kaderberoeps-gerichte leerweg. We streven hierbij naar een leerrendement tussen de 60% - 75%
- Leerroute 3: een uitstroom naar het Praktijkonderwijs.
  We streven hierbij naar een leerrendement tussen de 40% - 50%.

In deze leerroutes staat beschreven op welk moment, welke toets moet worden afgenomen en welke vaardigheidsscores behaald moeten worden om op deze lijn te blijven. Aan de hand van 'de lange termijnplanning' van het OPP bekijkt de leerkracht aan welke doelen hij of zij samen met het kind in een periode van drie maanden gaat werken. Hierbij maakt de leerkracht gebruik van een leerlijn waarbij alle tussendoelen per vakgebied beschreven zijn. De leerkracht houdt bij zijn planning rekening met de stimulerende en belemmerde factoren van het kind. Ook spelen de onderwijsbehoeften van een kind een grote rol bij de planning. Het OPP wordt tweemaal per jaar besproken door de Intern Begeleider en de leerkracht. Wanneer een leerling van zijn of haar leerroute afwijkt zullen we in eerste instantie interventies inzetten om de leerling weer op de lijn terug te krijgen. Pas wanneer blijkt dat meerdere ingezette interventies geen rendement hebben en de leerling boven zijn of haar niveau werkt zullen we de lijn aanpassen. Op deze manier zorgen we ervoor dat we sturend te werk gaan in plaats van volgend. In de evaluatie van de leerling staat per vakgebied of een leerling nog op zijn of haar lijn zit en welke interventies er eventueel zullen worden ingezet.

Wij streven ernaar om de doelen in het OPP zo ambitieus mogelijk te stellen. Als een leerling op de laatste twee toetsmomenten op een bepaald vakgebied duidelijk lager of hoger heeft gepresteerd, zullen we het OPP kritisch bekijken en waar nodig bijstellen.
De ontwikkelingsperspectieven worden twee keer per jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld:
- Op **individueel niveau** met leerling, ouders, leerkracht en eventueel IB (om vast te stellen of de leerling zich ontwikkelt in overeenstemming met zijn mogelijkheden)
- Op **schoolniveau** (om vast te stellen of de school er voldoende in slaagt de ontwikkelingsperspectieven te realiseren en welke verbeterpunten daarop volgen).
Wanneer er uit evaluatie blijkt dat de tussendoelen niet behaald zijn kunnen er interventies plaatsvinden met betrekking op:

- Tijd: plannen, hoeveelheid tijd, effectiviteit leertijd.
- Leerstofaanbod
- Geven van directe instructie
- Automatiseren (zijn processen ingeslepen)
- Taakgerichtheid
- Inzet ondersteunende leermiddelen/materialen

Toetsen
In groep 3 t/m 8 wordt de voortgang van de leerlingen cognitief gevolgd door middel van de methode gebonden toetsen en de niet -methode gebonden toetsen.

<u>Methode gebonden toetsen</u>:
De leerkracht neemt deze toetsen af na een periode van lesstofaanbod uit de methode (taal, rekenen, wereldoriëntatie). Ze volgen daarbij de instructies en de normering uit de handleiding. Na de toets bekijken de leerkrachten de resultaten en bepalen welke leerlingen remediërend dan wel verrijkende -lesstof nodig hebben. Op dit moment worden de meeste methode gebonden toetsen geregistreerd in Basispoort.

Niet-methode gebonden toetsen:
Tweemaal per schooljaar worden de niet-methode gebonden toetsen van CITO afgenomen volgens de zorgkalender. Ze zijn landelijk genormeerd, dus geven weer of de leerling voldoet aan het gemiddelde Nederlandse niveau voor het geldende leerjaar. We gebruiken hierbij de I t/m V scores. De toetsresultaten van de M- en E-toetsen van CITO worden ingevoerd door de leerkrachten in ons leerlingvolgsysteem Esis.

In groep 1/2 volgen we de kleuters met het gestandaardiseerde observatie-instrument KIJK. Dit maakt het mogelijk om vroegtijdig te signaleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden
We nemen ook de Taaltoets Allochtone Kinderen (TAK) af en incidenteel maken wij gebruik van de Struiksma toetsen en de Utrechtse Getalbegrip Toetsen.

Sociaal emotioneel:
We volgen de voortgang van de leerlingen op sociaal-emotioneel gebied door middel van observaties in de groep en m.b.v. Viseon. Daarnaast nemen we de verplichte veiligheidslijsten van Vensters af.

Eindtoets:
Als eindtoets gebruiken we Route 8

Hoofdstuk 5 Onze zorgcyclus

Start- overdrachtsbesprekingen
Aan het begin van het schooljaar (startweek) vindt er een start/overdrachtsbespreking plaats. Aan deze bespreking nemen IB, de leerkracht van het afgelopen schooljaar en de ontvangende leerkracht (en) deel. In deze bespreking worden de gestelde doelen van de ambitiebespreking benoemd en de eventuele interventies.
Verder wordt kort bij elke leerling stilgestaan:

- Is er zorg voor een leerling in de thuissituatie.
- Zijn er ondersteuningsbehoeften vastgesteld.
- Waar moet rekening mee worden gehouden, etc.
- Zijn er externen betrokken

In steekwoorden wordt er een overzicht gemaakt, wat als basis geldt voor de start van het schooljaar.

Startgesprekken:
Rond de derde of vierde week van het nieuwe schooljaar worden de startgesprekken gevoerd met de ouders en hun kind. Vanaf de groepen 3 zijn de kinderen hier verplicht bij aanwezig. Het doel van deze startgesprekken is om ouders over hun kind te laten vertellen en het kind te laten vertellen over zijn of haar doelen. Dit geeft vaak inzichten die waardevol zijn voor het welbevinden van een leerling.
Groepsbesprekingen (zorgbordsessie) met IB
Groepsbesprekingen vinden 3 keer per jaar plaats, via een zorgbordsessie (aan het begin van het schooljaar, na de januaritoetsen/opbrengstbesprekingen en na de juni toetsen/opbrengstbesprekingen). Om de leerkrachten met en van elkaar te laten leren en ook meer bewust te maken van de doorgaande (leer)lijnen, vinden de zorgbordsessies plaats per bouw en/of min of meer parallel groepen (zie bijlage voor een format zorgbordsessie).
Tijdens een zorgbordsessie bespreken we met elkaar het pedagogisch klimaat en gaan we inhoudelijk in op de vakken begrijpend lezen, technisch lezen, rekenen, woordenschat en spelling. Daarbij stellen we doelen met elkaar.
Tevens maken we afspraken voor de volgende bespreking (leerling-zorgbord bespreking), welke individuele leerlingen besproken moeten worden (didactisch of pedagogisch) en maken we een afspraak voor een klassenbezoek, passend bij een onderwerp dat besproken is tijdens de sessie (bijvoorbeeld n.a.v. een hulpvraag).

Leerlingbesprekingen (leerling-zorgbord bespreking) met IB
Tijdens de eerste 2 zorgbordsessies worden leerlingen geselecteerd voor de leerlingbespreking. Voor een leerlingbespreking vullen de leerkrachten van te voren een format in, waarin ze precies noteren waar ze tegen aan lopen, wat ze er zelf al aan gedaan hebben en wat de hulpvraag aan IB is.
Eventueel worden externen hierbij betrokken, dit gebeurt in overleg en met toestemming van ouders door middel van een formulier. Er worden 2 leerling besprekingen per schooljaar gehouden.

OPP bespreking
Het OPP wordt tweemaal per jaar besproken en geëvalueerd door de Intern Begeleider en de leerkracht. Waar nodig worden deze OPP's bijgesteld.

Eerste rapportgesprek
Tijdens het eerste rapportgesprek worden de resultaten van de leerlingen met hun ouders besproken. Dit is een belangrijk contactmoment waarbij alle ouders met hun kind uitgenodigd worden. Binnen de afdeling SBO wordt ook het OPP besproken.

Tweede rapportgesprek/eindgesprek OPP
Binnen de afdeling regulier worden de resultaten van de leerlingen met hun ouders besproken. Dit is een contactmoment waarbij ouders uitgenodigd worden die dat willen of waarvan de leerkracht graag een gesprek wil. Binnen de afdeling SBO is er een eindgesprek n.a.v. het OPP. Ouders tekenen het OPP ter kennisneming.

Tussentijdse gesprekken
Zowel de leerkracht, als de ouders kan tussen twee gespreksmomenten in een extra gesprek aanvragen. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn omtrent een kind of als het om een andere reden belangrijk is elkaar te spreken.

Ambitiebesprekingen
Na een Citoperiode houdt de leerkracht de groepsopbrengsten bij en volgt de gestelde doelen in vaardigheidsscore. Samen met de intern begeleider wordt er bekeken welke ambitie-afspraken behaald zijn en waar nog uitdagingen liggen. Er worden nieuwe ambities gesteld en er worden eventuele interventies afgesproken. De leerkrachten worden gestimuleerd tot een antwoord op de vraag; ”Wat kan ik als leerkracht doen, om voor deze groep leerlingen het onderwijs zoveel mogelijk passend te maken”.
Voorafgaand aan deze besprekingen worden de opbrengsten op schoolniveau gepresenteerd.

Opbrengstenvergadering
Er zijn in een jaar twee opbrengstenvergaderingen na de M-toetsing en na de E-toetsing. Op de opbrengstenvergadering worden de resultaten van de Cito-toetsen besproken. Iedereen van het team is hierbij aanwezig. We stellen onszelf de volgende vragen:

- Hoe hebben de groepen het gedaan op de toetsen?
- Zijn de doelen bereikt?
- Zijn er groepen die afwijkend presteren en hoe is dat te verklaren?
- Zijn er op die gebieden beleidswijzigingen geweest die van invloed zijn geweest?
- Is zichtbaar dat er in groepen of op vakgebieden interventies hebben plaatsgevonden?
- Kijkend naar de trends: heeft de in gang gezette trend zich ook doorgevoerd?
- Waar wel en waar niet?
- Hoe is dat te verklaren?
- Zijn dalende resultaten voorzien (relatie met methode gebonden toetsen) en hoe is daarop gereageerd?
- Wat moet er gebeuren om de in gang gezette groei te continueren? Wat moet er gebeuren om de dalende trend om te zetten in groei?

Doublure overleg
In hele enkele gevallen, als alle beschreven interventies niet het gewenste resultaat hebben, is er een mogelijkheid tot doubleren. Een leerling doubleert alleen als de leerresultaten en ontwikkeling, ondanks de extra zorg vanuit de school, opvallend achterblijven en de doublure zinvol is.

Dossiervorming
Op IKC Nova maken wij gebruik van het programma Esis, om voor elk kind een goed dossier op te bouwen. In het programma Esis wordt door de leerkracht, de IB-er of de directie een registratie ingevuld, wanneer er zich iets noemenswaardigs voordoet in de ontwikkeling van het kind. Te denken valt aan bijzonderheden op het gebied van:
Werkhouding, concentratie, motivatie, opvallende dingen en eventuele aanpassingen m.b.t. gedrag en/of prestaties; thuissituatie en overige bijzonderheden.
Tevens wordt er na elk oudercontact een notitie gemaakt, zowel na de reguliere oudercontacten (startgesprekken, rapportavonden), maar ook na extra aangevraagde gesprekken. De CITO uitslagen worden ook ingevoerd en er is voor iedere leerling een ontwikkelingsprofiel waar behaalde toets resultaten in verwerkt zijn. Daarmee is ook grafisch, in één oogopslag de stand van zaken te zien. Vanaf groep 6 krijgen de ouders deze ontwikkelingsprofielen ook te zien bij het rapport. Zo kunnen ook ouders zelf de ontwikkeling van hun kind(-eren) volgen. Binnen het SBO wordt hier het OPP voor gebruikt.

Langdurige zieken
De school heeft een procedure vastgelegd bij langdurig zieke leerlingen.
Korte ziekte of ongeval **(**tot maximaal drie weken**)**

- De contacten met leerling en ouders worden onderhouden door de groepsleerkracht.
- De groepsleerkracht informeert de interne begeleider en de directie.
- De groepsleerkracht en interne begeleider stellen een plan van aanpak op.
- De groepsleerkracht bewaakt de voortgang en meldt eventuele beëindiging van de ondersteuning aan interne begeleider, directie en overige leerkrachten.

Langdurige ziekte, chronische ziekte of opname in het ziekenhuis
Er is sprake van langdurige ziekte, wanneer een kind (prognose) langer dan drie weken ziek is.

- De groepsleerkracht onderneemt actie naar de ouders en onderhoudt het contact met ouders en leerling.
- De groepsleerkracht informeert de interne begeleider, directie en overige leerkrachten over de situatie en later over de voortgang.
- De groepsleerkracht neemt in overleg met de interne begeleider contact op met de consulent onderwijsbegeleiding zieke leerlingen van de schoolbegeleidingsdienst of van een educatieve voorziening met de vraag om begeleiding van leerkracht en leerling.
- De groepsleerkracht bepaalt met de interne begeleider welk schoolwerk van belang is voor de zieke leerling (OPP).
- De groepsleerkracht bespreekt (in overleg met leerling en ouders) de situatie in de groep en stimuleert klasgenoten contacten te blijven onderhouden.
- De groepsleerkracht bewaakt de voortgang en meldt eventuele beëindiging van de ondersteuning door de consulent aan alle teamleden.

Terugkeer
De groepsleerkracht en de interne begeleider bekijken samen met de leerling en ouders hoe de terugkeer op school zo prettig mogelijk kan verlopen. Hierbij worden zowel didactische als sociaal-emotionele overwegingen betrokken.
School brengt in kaart, door middel van toetsen, methode en /of CITO , of de leerlingen de doelen van de afgelopen periode heeft behaald. Mochten bepaalde doelen niet behaald zijn wordt dit aangegeven en verwerkt in het groepsplan. Chronisch zieke leerlingen krijgen een OPP.

Hoofdstuk 6 Zicht op de sociaal emotionele ontwikkeling

Een veilige onderwijsomgeving

Wij streven ernaar in de school een omgeving van rust en regelmaat te creëren Dit doen wij met behulp van 3 basisregels **N**etjes, **A**ardig, **R**ustig (**NAR**). Dit is een voorwaarde om de kinderen zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen in een veilige omgeving, zowel op het gebied van het leren, als op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij zijn van mening dat er pas een goede basis voor het leren kan worden gevormd, als het kind zich in de schoolse omgeving veilig en geborgen voelt.

Om een fijne, veilige omgeving te creëren voor leerlingen, ouders en leerkrachten hanteren wij de waarden **Netjes, Aardig en Rustig (NAR)** De pictogrammen die bij NAR horen, worden zichtbaar in de school gehangen. Voor de kinderen is dan duidelijk, dat deze regels overal in en om de school gelden. Het volgende geldt voor alle betrokkenen bij de school:

- Wij gaan uit van een prettige omgang met elkaar, waarin respect, openheid en communicatie centraal staan.
- Wij verwachten van elkaar dat we elkaar met wederzijds respect behandelen, zorgvuldig omgaan met schoolspullen of de spullen van een ander.
- We verwachten dat iedereen zich aan deze regels houdt.

Pedagogische doelstellingen

De levensvisie van waaruit we willen opvoeden en onderwijzen wordt door ons geconcretiseerd in de onderstaande pedagogische kerndoelen. Als team streven we de volgende opvoedingsdoelen na:

- kinderen leren vertrouwen in zichzelf te hebben;
- kinderen accepteren de eigen mogelijkheden en beperkingen en kunnen daarmee om gaan;
- kinderen leren zichzelf te respecteren en hebben ook respect voor anderen;
- kinderen leren kritisch te kijken naar het eigen handelen en kunnen daarop aangesproken worden;
- kinderen leren kritisch te kijken naar het denken en handelen van anderen en durven anderen daar op aan te spreken;
- kinderen leren contact te leggen met anderen en die contacten te onderhouden;
- kinderen leren voor zichzelf opkomen, zonder daarbij anderen onnodig te kwetsen of te beschadigen;
- kinderen leren kennis nemen van algemene cultuurgrondslagen zoals: humaniteit, solidariteit, tolerantie, vrijheid en gerechtigheid;
- kinderen leren zichzelf te motiveren en zichzelf te ontwikkelen.

De tevredenheid van leerlingen en ouders over de kwaliteit van de school en over de sociale veiligheid, worden met een tevredenheidspeiling gemeten. Deze peiling via twee enquêtes levert waardevolle informatie op die gebruikt kan worden voor verbetering van onderwijs en dienstverlening. Leerlingen zijn vaak veel kritischer dan ouders en kunnen als directe ‘gebruikers’ van het onderwijs heel goed hun mening geven over belangrijke zaken op school. Door de resultaten van beide peilingen goed te combineren krijgt de school een evenwichtig beeld van de kritiekpunten en verbeterpunten.

Leerlingvolgsysteem
Met het leerlingvolgsysteem Viseon volgen wij onze leerlingen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Viseon geeft een goed en betrouwbaar beeld van het sociaal-emotioneel functioneren van iedere leerling en van de sfeer in de groep. Eventuele problemen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. De leerkracht vult twee keer per jaar per leerling een vragenlijst in. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen zelf ook een vragenlijst in. In deze vragenlijsten wordt ook de sociale veiligheid en het welbevinden van de leerling gemeten. De screening vindt altijd plaats in oktober en in maart. Na de screening wordt de uitslag met de intern begeleider geëvalueerd. Vanuit hier wordt bekeken of er actie mot worden ondernomen n.a.v. de uitslag. Wanneer blijkt dat een signaal bij meerdere kinderen in de groep gezien wordt en door de leerkracht ook erkend wordt als een groepsprobleem, kan er worden gekozen voor een groepsaanpak op gedrag en/of werkhouding. Wanneer de individuele aanpak en/of bijgestelde aanpak niet toereikend lijkt te zijn, gaan we samen met ouders kijken naar mogelijkheden voor expertise bij PPO of externe onderzoeksbureaus.

Kwink
Voor het sociaal emotioneel leren zetten wij schoolbreed de methode Kwink in. Binnen het team van IKC Nova zijn er ook twee Kwink-coaches aanwezig.

Pesten
Op IKC Nova is er een antipestprotocol aanwezig. De internbegeleider is tevens de anti-pestcoördinator. Wanneer er sprake is van een pestincident, wordt dit bij haar gemeld. Zij gaat met de partijen in gesprek en zorgt ervoor dat het antipestprotocol gevolgd wordt en in werking treedt.

Groepsklimaat en sociale veiligheid
Na de zomervakantie starten alle groepen binnen IKC Nova met de Gouden Weken voor het vormen van de groep met (vaak) een nieuwe leerkracht. Deze periode is heel geschikt om te bouwen aan het groepsgevoel en aan een goede sfeer in de groep. Tijdens deze weken smeed en kneed je het goud dat je in handen hebt, de interactie tussen de leerkracht en de leerlingen, voor een fijne sfeer in de groep. Dit zorgt voor een stevig fundament, een heel schooljaar lang. In deze Gouden Weken staan verschillende groepsvormende activiteiten centraal, zoals bijvoorbeeld coöperatieve werkvormen en energizers. In alle groepen is een leerlingbord aanwezig waarop gedurende het gehele jaar doelen worden geformuleerd door de groep, een van deze doelen is een sfeerdoel.

Hoofdstuk 7 In-, door- en uitstroom van leerlingen

IKC Nova regulier

Instroom
Als kinderen 4 jaar worden, mogen ze starten bij ons in 1 van de kleutergroepen. Omdat wij een IKC zijn hebben wij een intensieve samenwerking met de leidsters van onze peutergroep. De 4 jarigen kunnen dan automatisch doorstromen vanuit de peuters naar groep 1. Zorgpeuters worden hierdoor in een eerder stadium al besproken met de intern begeleider.
Daar niet alle kinderen naar een voorschoolse voorzieningen gaan, maar het wel van belang is eventuele ondersteuningsbehoefte uit te filteren, vullen ouders bij aanmelding altijd het aanmeldformulier in. Op dit formulier worden specifieke vragen gesteld over de ontwikkeling van het kind, om zo toch mogelijke ondersteuningsbehoeften vast te stellen.

Overige instroom
Bij de aanmelding van een nieuwe leerling, neemt de interne begeleider altijd contact op met de voorgaande school. De voorlopige inschrijving vindt plaats na een oriënterend gesprek en nadat de intern begeleider informatie over het kind heeft verzameld. Hierbij is vooral van belang de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen en met elkaar te bekijken of wij de meest passende school voor het kind zijn.
De voorgaande school levert een onderwijskundig rapport (OKR), waarin staat welke methodes er gebruikt zijn, toets resultaten, eventuele handelingsplannen, ondersteuningsbehoeften, onderzoeksresultaten en welke stappen er zijn genomen. We analyseren deze OKR's, stellen vast in welke groep de leerling moet komen en op welk gebied de leerling eventueel extra aandacht moet krijgen.

Uitstroom
Als een leerling naar een andere school gaat vullen we een Onderwijskundig Rapport (OKR) in en sturen we dit op naar de volgende school. Ouders vragen wij hier voorafgaand, mondelinge en schriftelijke toestemming voor. We geven op het OKR aan, dat het gewenst is dat de ontvangende school contact met ons opneemt voor warme overdracht. Bij verwijzing naar een vorm van Speciaal Onderwijs zorgt de interne begeleider voor het dossier en draagt zorg voor de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs bij PPO Rotterdam.

Uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs
Op basis van de Midden-toetsen van groep 6 en 7 stellen wij het voorlopig advies op. De resultaten van deze CITO toetsen en de toetsen die ze hebben gemaakt in de gehele schoolcarrière, worden nauwkeurig bekeken en ook naast de plaatsingswijzer van FOKOR gelegd. Tevens wordt de werk- en huiswerkhouding van de leerling meegenomen in het advies.
De adviescommissie (leerkracht, intern begeleider en de directie) brengt een voorlopig basisschooladvies uit. (zie bijlage) De leerlingen en ouders krijgen dit voorlopige advies te horen eind groep 7.
Na de Citotoetsen in januari gaat de adviescommissie opnieuw met elkaar in overleg. Op basis van de scores op de Midden 8 toetsen, het voorlopige advies en de plaatsingswijzer, wordt het advies definitief gesteld en gecommuniceerd met de ouders. Het definitieve advies wat gegeven wordt door school, is bindend. Samen met de ouders wordt tijdens dit adviesgesprek het OKR doorgenomen, zodat ouders en leerling op de hoogte zijn van wat er wordt overgedragen aan de ontvangen de VO-school.

Met dit definitieve advies kunnen de leerlingen zich gaan inschrijven bij een VO-school naar keuze.
Na de afname van de eindtoets Route 8, beraadt de adviescommissie zich over de scores en de bijbehorende adviezen. Mocht dit advies naar beneden afwijken, zal er geen bijstelling volgen. Mocht dit advies naar boven afwijken, zal er samen met ouders en kind bekeken worden, of een bijstelling wenselijk is.
Ouders/ leerlingen kunnen op school bij de intern begeleider, SMW'er of de leerkracht voor ondersteuning bij het zoeken van een passende school.

Zorg in Beeld (ZIB)
Heeft de leerling leerachterstand vanaf 0,25 en groter, op 2 of meer vakken, waarvan 1 vak rekenen of begrijpend lezen is, dan wordt er met ouders besproken dat zij in aanmerking komen voor het aanmelden voor het traject: Zorgleerling In Beeld (ZIB). Dit is een traject van KOERS VO voor leerlingen met een forsere leerachterstand dan gemiddeld. De aanmelding is altijd met toestemming van ouders. Uit het traject van "Zorgleerling in beeld" kunnen twee adviezen uitkomen: Praktijkonderwijs en LWOO (leerweg ondersteunend onderwijs).
LWOO maakt mogelijk dat leerlingen in een kleine setting/ groep les krijgen en er meer kan worden gewerkt aan de individuele onderwijsbehoeften van de leerling.
LWOO sluit aan bij verschillende uitstroomniveaus binnen het VMBO.

Alle leerlingen doen mee aan Route 8, tenzij door een OPP het onderwijsaanbod geen aansluiting is en het IQ onder het niveau van 75 ligt. Dit wordt duidelijk vooraf met de leerling en ouders besproken.

<u>IKC Nova SBO</u>

Instroom
Als ouders vanuit het basisonderwijs het advies krijgen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan te vragen voor hun kind bij PPO Rotterdam, ontstaat er vaak de behoefte zich op de SBO school te gaan oriënteren. Al voordat de toelaatbaarheidsverklaring is afgegeven kunnen ouders zich aanmelden voor een kennismakingsgesprek. Ze krijgen een eerste indruk van de school in een rondleiding en een gesprek van algemene aard. Van dit kennismakingsgesprek wordt geen verslag gemaakt, maar een aantekening voor intern gebruik als mogelijk toekomstige leerling.
Als de toelaatbaarheidsverklaring is afgegeven kunnen ouders hun kind aanmelden bij het SBO. Wanneer ze kiezen voor IKC Nova SBO, vindt er een intakegesprek plaats. Dit gesprek vindt plaats met de interne begeleider van de school. In dit gesprek worden de persoonsgegevens van de leerling en ouders genoteerd en gegevens rondom gezondheid en medicatie. Ouders krijgen de gelegenheid in te gaan op de problematiek van hun kind en hun visie op de ontwikkeling en verwachtingen ten aanzien van de plaatsing binnen het SBO. Belangrijk is dat wij als SBO school antwoord moeten kunnen geven op de specifieke onderwijsbehoeften van het kind.
Bij de aanmelding van een nieuwe leerling neemt de interne begeleider, na mondelinge toestemming van ouder(s)/verzorger(s), altijd contact op met de verwijzende school. De voorlopige inschrijving vindt plaats na het gesprek. De verwijzende school levert een onderwijskundig rapport en het zorgdossier of groeidocument aan, waarin staat welke methodes er gebruikt zijn, toetsresultaten, eventuele handelingsplannen, onderzoeksresultaten en welke stappen er zijn genomen. We analyseren deze OKR's, stellen vast in welke groep de leerling moet komen en op welk gebied de leerling eventueel extra aandacht moet krijgen. Soms worden er nog aanvullende toetsen afgenomen als er toetsen ontbreken.

Doorstroom leerlingen
Op IKC Nova SBO, doubleren de kinderen meestal niet. Groepen worden samengesteld naar leeftijd, gedrag en soms op niveau. Ieder kind krijgt een aanbod zoals gepland in het OPP.
Beleid rondom vertragen gaat uit van het welbevinden van de leerlingen en de toetsresultaten. Verlenging van de schoolloopbaan is er te allen tijde op gericht de betreffende leerling beter toe te rusten op het vervolgonderwijs.

Uitstroom
Als een leerling naar een andere SBO school gaat (bijvoorbeeld i.v.m. verhuizing) of terugkeert in het reguliere basisonderwijs, vullen we een Onderwijskundig Rapport (OKR) in en sturen we dit op naar de volgende school. We geven op het OKR aan, dat het gewenst is dat de ontvangende school contact met ons opneemt.

Uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs
Leerlingen van de eindgroep verlaten aan het einde van het schooljaar de school om door te stromen naar het Voortgezet Onderwijs.
Alle leerlingen op IKC Nova afdeling SBO nemen deel aan het onderzoekstraject 'De zorgleerling in beeld' van Koers VO. Dit traject richt zich op leerlingen in het primair onderwijs die in het voortgezet onderwijs mogelijk in aanmerking komen voor praktijkonderwijs of vmbo met leerwegondersteuning (LWOO). Het traject is bedoeld om de overstap naar het voortgezet onderwijs voor deze leerlingen zo soepel mogelijk te laten verlopen.
Aan het begin van groep 8 melden we de leerlingen aan voor 'De zorgleerling in beeld'. Iedere leerling wordt dan onderzocht door een onderzoeksbureau, middels de ADIT (Adaptieve Digitale Intelligentietest) Het onderzoek is bedoeld om te kijken of de leerling in aanmerking komt voor Praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning. Het onderzoeksbureau doet op basis van de onderzoeksgegevens een voorstel aan IKC Nova. De Interne Begeleider stelt vervolgens in overleg met directie het schoolverlatersadvies op. De onderzoeksgegevens zijn een hulpmiddel om dit advies te onderbouwen. De onderzoekers zorgen ervoor dat de onderzoeksgegevens voldoen aan de landelijke voorwaarden voor toelating tot Pro of het VMBO met LWOO. De ABT van Koers VO is de commissie die uiteindelijk beoordeelt of de leerling echt in aanmerking komt voor Praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning. Deze verklaring wordt – na aanmelding van de leerling – door de school voor Voortgezet Onderwijs aangevraagd. Doordat de onderzoeksgegevens van De zorgleerling in beeld al aan de landelijke criteria voldoen, kan de school deze gegevens gebruiken voor de aanvraag van de beschikking.
Er bestaat een overlap tussen de criteria voor het Praktijkonderwijs en de indicatiecriteria voor het VSO, cluster 3 (voorheen ZMLK). Dit is in ieder geval aan de orde als het IQ lager is dan 60. Ook bij een hoger IQ moet bekeken worden waar de leerling het beste op zijn plek is: op een school voor Praktijkonderwijs, op een VMBO-school met LWOO of op een VSO-school. Het is ook mogelijk om een dubbele indicatiestelling aan te vragen, voor zowel Praktijkonderwijs of LWOO, als voor het VSO.

Hoofdstuk 8 Samenwerken binnen de zorg

Betrekken van ouders bij de zorg

De groepsleerkracht informeert leerling en ouders over de (extra) zorg van de leerling. In het reguliere onderwijs worden de leerling en ouders geïnformeerd over een eventueel OPP. Tijdens dit gesprek wordt de rol van de leerling en de ouders voor het bereiken van de doelen besproken. Wanneer blijkt dat een leerling meer zorg nodig heeft, wordt de hulp van de contactpersoon van PPO Rotterdam [*1] ingezet. Ouders worden hierover geïnformeerd en om toestemming gevraagd (schriftelijk). Mocht de begeleiding van de contactpersoon van PPO Rotterdam niet toereikend zijn kan er een arrangement aangevraagd worden bij PPO Rotterdam om begeleiding te krijgen van een expert op dat gebied (AB/ Maatwerk).
Wanneer blijkt dat ook een arrangement niet toereikend is, kan een verwijzing naar Speciaal (Basis) Onderwijs geadviseerd worden. De school vraagt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan voor Speciaal (Basis) Onderwijs en helpt ouders bij de verdere afhandeling hiervan. Indien nodig kan er een beroep gedaan worden op de ouderfunctionaris van PPO Rotterdam om ouders extra te ondersteunen bij dit proces. Wanneer ouders het op prijs stellen kan er ook ondersteuning geboden worden bij het zoeken naar een passende school.
Daarnaast draagt de school uit dat ouders bij vragen of zorgen altijd terecht kunnen bij de groepsleerkracht, IB of directie.

Samenwerking met partners

De schoolmaatschappelijk werker [*2], de schoolcontactpersoon van PPO en het CJG [*3] zijn de vertegenwoordigers van de externe instellingen, waar de school nauw mee samenwerkt. De interne begeleider is de spil in dit netwerk. Indien er zorgen zijn over een leerling in de didactische ontwikkeling of algehele ontwikkeling en de thuissituatie, kan de intern begeleider een overleg met deze partners afspreken. Het uitgangspunt van zo'n overleg is dat in de opvoeding van leerlingen de gezamenlijke verantwoordelijkheid van essentieel belang is. Dit, om de doorgaande lijn van zorg te waarborgen. Tevens heeft IKC Nova een contract met een logopediste, een cesartherapeute en een MRT leerkracht. Leerlingen kunnen hier op advies van de leerkracht, de intern begeleider en in overleg met ouders en huisarts, onder schooltijd, gebruik van maken. De school onderhoudt contact met de schoolarts of schoolverpleegkundige van Centrum Jeugd en Gezin. Vanuit het CJG vindt er een PGO plaats voor de leerlingen uit groep 7. School krijgt van het CJG terugkoppeling over de gezondheid van de kinderen.

Samenwerking met ketenpartners IKC Nova SBO

IKC Nova SBO organiseert regelmatig een OZO (Onderwijs Zorg Overleg), waarin de verbinding wordt gelegd tussen de schoolinterne en schoolexterne leerlingbegeleiding. Het is een adviesorgaan dat ten dienste staat van de school. In het OZO zijn in de volgende disciplines aanwezig: de intern begeleider (voorzitter), de schoolmaatschappelijk werker, de schoolcontactpersoon van PPO Rotterdam, de contactpersoon vanuit het CJG, de betrokken leerkracht en eventueel het wijkteam. De schoolmaatschappelijk werker, de schoolcontactpersoon en de contactpersoon vanuit het CJG zijn de vertegenwoordigers van de externe instellingen, waar de school nauw mee samenwerkt. Het uitgangspunt van een OZO, is dat in de opvoeding van leerlingen de 'ketenverantwoordelijkheid' van essentieel belang is. Dit om de doorgaande lijn van zorg te waarborgen. Deze wordt vertegenwoordigd door 3 belangrijke schakels: gezin, school en (hulpverlenings) instellingen. De ketenverantwoordelijkheid geeft aan dat de school niet alleen hoeft te staan voor de problemen die zich voordoen in de zorg aan haar leerlingen.

Het doel van een OZO is het adviseren en ondersteunen van de school bij het oplossen/ verminderen van complexe/ hardnekkige leer- en/of gedragsproblematiek van leerlingen, waarvan de oorsprong gelegen is in factoren die niet direct door de school te beïnvloeden zijn.

Binnen dit kader worden er acties uitgezet, ofwel naar de leerkracht, ofwel naar externe hulpverleners. Indien de school denkt dat het voor de ontwikkeling en/of begeleiding van een leerling meerwaarde heeft om deze in een OZO te bespreken, overlegt de IB-er dit met de ouder(s) en vraagt (schriftelijk of mondeling) toestemming en nodigt ouders uit deel te nemen aan dit overleg.

IKC Nova maakt deel uit van het Samenwerkingsverband **Primair Passend Onderwijs Rotterdam** (PPO Rotterdam). PPO Rotterdam werkt vanuit het expertisemodel. Dat wil zeggen dat er diverse vormen van expertise beschikbaar zijn voor de scholen. De experts werken wijkgericht. Een vastgesteld team (**onderwijsarrangeerteam**) verzorgt de ondersteuning voor een bepaalde wijk in het samenwerkingsverband. Alle scholen hebben een vaste contactpersoon vanuit het onderwijsarrangeerteam: de **schoolcontactpersoon**. De Schoolcontactpersoon komt minimaal twee keer per maand op school om leerkrachten en IB te ondersteunen in een Intern Zorgoverleg. Niet ieder wijkgebied is hetzelfde, dus ook de samenstelling van de teams is gedifferentieerd. Naast de expertise in het team in de wijk zijn er ook andere specialistische experts, die op aanvraag de scholen kunnen helpen met ondersteuning.
Alle vormen van onderwijsondersteuning die de basisondersteuning overstijgen, biedt PPO Rotterdam in een dekkende infrastructuur van extra onderwijsondersteuning. Dit zijn onderwijsarrangementen die kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Voorbeelden hiervan zijn: tijdelijk toegevoegde ondersteuning voor de leerkracht/het team op de eigen school, een (tijdelijke) plaats voor een leerling binnen een boven-schoolse voorziening, een arrangement vanuit cluster 1 en 2, een gecombineerd traject van onderwijs en jeugdzorg of een (tijdelijke) plaats of observatie binnen een school voor speciaal onderwijs. Voor de indicatie van de vormen van onderwijsondersteuning in het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs wordt gebruik gemaakt van een onafhankelijke toelatingscommissie.

Daar waar leerlingen behoefte hebben aan meer ondersteuning dan de school in de basis kan bieden, maar toelating tot het speciaal onderwijs niet aan de orde is, kunnen scholen ondersteuning arrangeren. Deze ondersteuning kan op maat van de onderwijsbehoefte van de leerling gearrangeerd worden. Het is ook mogelijk dat voor meerdere leerlingen dezelfde ondersteuning gearrangeerd wordt.
Belangrijk is dat het arrangeren gebeurt op basis van handelingsgerichte diagnose en indicatie. De kern hiervan is dat de leerling met de onderwijsbehoefte en zijn direct betrokkenen de spil zijn waar het om draait en in onderling overleg wordt bepaald (eventueel met behulp van specialisten) welke ondersteuningsbehoeften de meest beschermende/stimulerende zijn en welke risicovolle en belemmerende factoren allemaal meespelen en verzameld moeten worden om uiteindelijk een samenhangend onderwijsondersteuningsproces te kunnen realiseren. Hiermee wordt inhoudelijk aangesloten bij het handelingsgericht werken uit de basisondersteuning.

PPO Rotterdam ziet het als haar taak om erop toe te zien dat leerlingen, die van het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs of van een bovenschoolse voorziening gebruik maken, waar mogelijk terugkeren op een reguliere basisschool en binnen de basisondersteuningsstructuur van die school worden ondersteund. De ondersteuning vanuit het onderwijsarrangeerteam wordt flexibel, op maat en met een minimum aan bureaucratie geleverd. De ondersteuning vindt plaats in nauw overleg met de ouders/verzorgers.

Voorbeelden van onderwijsondersteuningsarrangementen op dit niveau zijn een consult (het verduidelijken van de hulpvraag), een KAT (kort advies traject) en Ambulante begeleiding. Van deze arrangementen kan de school in samenspraak met de schoolcontactpersoon gebruikmaken, zonder dat hiervoor toestemming van de coördinator van het onderwijsarrangeerteam nodig is.
De coördinator wordt wel door de schoolcontactpersoon geïnformeerd over de inhoud van het arrangement en over wie het arrangement uitvoert (waar mogelijk de schoolcontactpersoon zelf of anders een collega uit het onderwijsarrangeerteam). Het kan uiteraard voorkomen dat bij een specifieke ondersteuningsvraag binnen het beschikbare onderwijsarrangeerteam de expertise niet aanwezig is. Dan kan een beroep worden gedaan op een team specialisten dat voor alle werkgebieden binnen PPO Rotterdam kan worden ingezet.
De handelingsgerichte diagnostiek heeft een integraal karakter. Het samenwerkingsverband werkt graag intersectoraal en wil daarmee een goede begeleiding van kwetsbare kinderen in de overgang tussen onderwijssectoren (vve-po-vo) bevorderen. Het samenwerkingsverband ziet handelingsgericht werken en handelingsgericht arrangeren als een belangrijke richtlijn voor het handelen in de klas, op de school en in het samenwerkingsverband. Steeds met als uitgangspunt het realiseren van een samenhangend onderwijsaanbod voor ieder kind.

IKC Nova werkt structureel samen met en onderhoudt nauw contact met:

- KindeRdam voor peuteronderwijs en BSO
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Andere basisscholen uit de wijk
- Alle scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam
- Andere SBO scholen
- SO scholen
- Bureau Jeugdzorg
- Lucertis
- Yulius
- Het wijkteam
- PPO Lezen
- Alles Kidz

*1) IKC Nova maakt deel uit van samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Rotterdam (PPO).
PPO Rotterdam werkt vanuit het expertisemodel. Dat wil zeggen dat er diverse vormen van expertise beschikbaar zijn voor de scholen. De experts werken wijkgericht. Een vastgesteld team (Onderwijsarrangeerteam, OAT) verzorgt de ondersteuning voor een bepaalde wijk in het samenwerkingsverband. Alle scholen hebben een vaste contactpersoon vanuit het onderwijsarrangeerteam: de Schoolcontactpersoon. De Schoolcontactpersoon komt minimaal 1 keer per maand op school om leerkrachten en IB te ondersteunen in een Intern Zorgoverleg. Niet ieder wijkgebied is hetzelfde, dus ook de samenstelling van de teams is gedifferentieerd. Naast de expertise in het team in de wijk zijn er ook andere specialistische experts, die op aanvraag de scholen kunnen helpen met ondersteuning.

*2) School Maatschappelijk Werk (SMW) is gedurende 1,5 dag in de week beschikbaar voor de school. SMW kan ingezet worden op advies van school of bij een hulpvraag van ouders. Hier moet een toestemmingsverklaring door ouders voor ondertekend worden, maar dit, indien gewenst, kan zonder tussenkomen van school. SMW bekijkt welke zorg er nodig is voor deze leerling/ dit gezin. SMW legt eventueel contacten met externen.

*3) De school onderhoudt contact met de schoolarts of schoolverpleegkundige van Centrum Jeugd en Gezin. Vanuit het CJG vindt er een Periodiek Gezondheid Onderzoek (PGO) plaats voor de leerlingen uit groep 2 en groep 7. School krijgt, als ouders toestemming geven, van het CJG terugkoppeling over de gezondheid van de kinderen.